

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Dumineca.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28. franci.

Anulu **XLI**

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 60.

Dumineca, 11 Augustu 30 Iuliu

1878.

Unu cuventu seriosu.

Brasiovu, 9 Augustu, 1878.

„Scopuri politice se potu ajunge numai prin valórea interióra a unei natiuni, prin incordarea tuturoru poteriloru sale intelectuale.“ Acestu ade-veru, caruia i-a datu de curendu espressionu par-tid'a nationala croata in program'a s'a, este atatu de vechiu cá si istori'a. Este vechiu si probatu de seculii trecuti, cu tóte astea nu-si perde nimicu din farmeculu actualitatii nu se invecchesce niciodata, pentru-ca este stensu legatu de viéti'a si desvol-tarea popóreloru lumei.

Poetii tuturoru timpuriloru si natiuniloru, acesti adeverati interpreti ai simtiului pentru totu ce e bunu, nobilu si frumosu pe pamentu, au cantatu neincetatu: „Uniti-ve in cugetu, uniti-ve 'n sim-tiri.“ Niciodata, pana voru trai popóre nu va amuti canteculu acest'a, niciodata nu va resuná fara se rapésca cu sine tóte anemele, cari batu caldurosu pentru progressulu si fericirea societati-omenesci.

Amu auditu si noi romanii acelu cantecu farmecatoriu, amu fostu desteptati de dulcele sale accente dintr'unu somnu secularu nationalu si poli-ticu — inse cup'a amaraciuniloru si a desama-giriloru nu amu beut'o inca pana in fundu.

Anulu 1848 ne-a desteptatu la noua viéti'a nationala si ni s'a impusu deodata necesitatea de a urmari scopuri inalte politice. Clara cá luculu sórelui a fostu si este tint'a nóstra: egal'a indrep-tatire nationala si politica a poporului romanu; pedecile sunt inse multe si grele, contrarii sunt numerosi si tari. Déca voimu se ne aperamu cu succesu in contra loru nu trebuie óre se ne in-cordamu mai multu cá ori-candu poterile nóstre materiale si intelectuale, nu trebuie se ne con-centramu tóte fortiele disponibile?

Nu póte fi indoiéla, ca asia trebuie se pro-cedemu pe catu timp'u avemu in vedere realizarea scopuriloru nóstre politice. Legile, dupa cari se dirige desvoltarea popóreloru, sunt unele si aceleasi la tóte, la romanii, cá si la maghiari, germanii si slavi.

Din nenorocire inse, se gasescu multi cumu aretaramu mai deunadile chiaru si in mediuloculu nostru, cari cu sofismele cele mai condemnabile tindu a seduce pe poporu dela drumulu celu dreptu alu desvoltarei sale si voiescu a redicá pe ruinele interesseloru generale nationale cultulu interesseloru loru particulare, private. Acesti inimizii firesci ai solidaritatii nóstre nationale sunt in mai mare numeru, decatu amu crediutu vreodata. Ei ca oca-siunea alegeriloru presente dietale si-au aruncatu josu cu-o nespusa cutezantia masc'a, sub care 'si ascusera pana acuma lips'a de ori-ce principii, de ori-ce seriositate politica.

Cine ar' fi crediutu, ca chiaru aci in Brasiovu, in mediuloculu acelor romanii, a carora anima a batutu intodeauna fierbinte pentru scopurile sante ale natiunei, pe cari a le spriginí cu cele mai mari jertfe materiale, au fostu totdeauna intre cei d'antai, cine ar' fi visatu, ca chiaru la romanii brasioveni se póta castigá influentia fia si numai trectória, o asemenea directiune funesta, care amenintia in gradulu supremu marile interesse ale solidaritatii nóstre nationale, care este chiaru de natura de a duce anarchi'a in sirurile luptatoriloru pentru egal'a indreptatire a poporului romanu?

Publicamu mai la vale o corespondentia par-ticulara, care ne da o icóna destulu de trista despre nou'a pornire inaugurata peste nópte de vreo cativa ómeni ai interesseloru particulare. Bunulu simtiu, mintea senatósá va spune fiacarui romanu déca acést'a pornire este buna seu rea, indreptatita seu nu. Dorerea ce-o simtinu asupra evenimentului, care a sedusu pe o parte din con-cetatiunii nostri romanii a parasi terenulu solidari-

tatii nationale este atatu de mare, incatu amu trebui se aruncamu péu'a catu colo si se nefericimu momentulu, care a incredintiat'o manei nóstre, déca nu ne amu gandi la acei multi romanii brasioveni, cari nepreocupati de pasiunile momen-tului, fideli stindartului nationalu, care ia condusu pana acuma in bine si in reu, condamna pasulu acél'a fatalu cu tóta tari'a.

Cu mirare si profunda parere de reu amu vediutu, cumu unu barbatu romanu in tóta vigórea fortieloru sale fisice si spirituale, cu antecedentiele cele mai frumóse, stimatu si iubit de concetatiunii sei romanii, a potutu se alunece deodata atatu de reu, incatu calcandu-si chiaru parol'a data la Sibiiu se se puna sub stégurile alegatoriloru unguri si nemti. Pe cine va representá d. advocatu Strevoiu, déca va fi alesu de deputatu? Pe romanii nu-i póte re-presentá, ca-ci mandatulu seu, victori'a s'a va avé se-o multiamésca unguiriloru si nemtiloru guverna-mentali, apoi romanii s'au declarat prin conferin-tie, prin pressa, in scrisu si prin graiu viu, ca — celu puçinu pentru acuma — nu voru se mérga la Budapest'a, nu voru se aiba acolo representanti, pe alegatorii sei eventuali romanii nu-i póte repre-sentá, ca-ci nu ei singuru 'lu voru alege si apoi in fapta, ei nu potu se aiba interesse nationale, cari se difere de a celorlalti romanii, pe strainii nu-i póte representá, ca-ci anim'a s'a, ori-catu de turburata ar' fi ea pentru momentu de interesse particulare seu de ambitiune personala, nu va incetá, suntemu convinsi de a bate pentru poporulu seu.

Nu acést'a este calea, pe care datori'a na-tionala chiama pe barbati cu talente atatu de eminente, cá d. Strevoiu. Numai suflète mici au potutu se 'lu consilieze la pasulu acest'a fatalu.

Ori-cumu ar' fi inse, un'a se-o scie toti aceia cari cu-o usiuratate condemnabila seu cu-o reutate criminala aducu desbinare in sinulu poporului nostru, ca consciinti'a nationala este destépta, ca va sosi momentulu, in care cei, ce ametiescu si seducu astadi pe poporu, voru fi trasi la res-pundere.

Dela armat'a de ocupatiune din Bosni'a.

In Bosni'a mergu lucrurile reu, care va se dica versarea de sange continua. Situatiunea tru-peloru este cu atatu mai neplacuta, cu catu pana acuma inca nu a fostu cu potintia a se stabili o intielegere definitiva intre Austri'a si Turci'a in privinti'a ocupatiunii. Pre candu se anuntia ca trupele nóstre ar' fi ocupatu cetatea Mostar (ca-pital'a Herzegovinei) fara a intimpiná resistintia seriósá, din Bosni'a sosescu buletine formale de resbelu. Cu privire la lupt'a dela Maglay se tele-graféza dela cartirulu generalu din Doboy, ca acolo terenulu era fórte nefavorabilu pentru intre-buintiarea cavaleriei. (De ce au manat'o dér' acolo?) Capitanulu Milincovici se temea se nu fia incun-giuratu, de aceea a ordonatu retragerea, care avú urmari atatu de triste pentru calareti. Mohamedanii deschisera unu focu concentratu asupra loru, multi cadiura in fuga de pe calu. Dintre officieri a ca-diutu sublocotenentulu conte Chorinsky si loco-tenentulu Hajek. —

„Wiener Abendpost“ publica o relatiune dela comand'a corpului alu 13-lea de armata din ta-ber'a dela Maglay cu dat'a 6 Aug., dupa care insurgentii de acolo au fostu batuti in 5 Aug. la Caiskopolie intr'o lupta de o jumetate óra si multi din ei au fostu omoriti, vreo douedieci fura im-pinsi in Bosn'a, unde se inecara. Trupele nóstre luara doue stéguri, multe arme, munitiune si pro-visiuni. Maglay este parasitu de locuitori, numai cateva familii chrestine remasera inderetu. — Din husarii risipiti la 4 Aug. fura scapati 25, perde-rea de atunci se reduce prin urmare dela 70 la 45. Cativa husarii morti fura aflati infricosiatu mu-tilati (ciuntati), de aceea cativa insurgenti armati,

la cari s'au gasitu lucruri de ale cadiutiloru, au fostu impuscati. Trupele nóstre au perdu tu la 6 Aug. 2 morti si 10 vulnerati.

Unele foi din Vien'a adusera scirea, ca s'ar' fi datu ordinulu a se mobilisá alte doue trei di-visiuni, pentru cá se intarésca armat'a de ocupa-tiune. O telegrama a lui „Pester Lloyd“ rectificá inse scirea acést'a, dicédu, ca numai divisiunea I de infanteria din Vien'a va plecá in Bosni'a spre intarirea trupeloru de ocupatiune.

Relativu la atitudinea Pórtei façia de Austri'a in cestiunea ocupatiunii Bosniei i se scie dela Vien'a organului berlinesu „National-Zeitung“:

„Turci'a jóca unu jocu falsu si peri-culosu cu Austri'a. Acést'a nu e numai o pre-simtire, ci unu faptu. De o parte se vede din ce in ce mai claru, ca rezerv'a, ce a facut'o Pór'ta in articulu respectivu alu tractatulu dela Berlinu in privinti'a ocupatiunii Bosniei, stabilindu, ca acestei ocupatiuni va trebui se premérga o intie-legere turco-austriaca, a avutu de scopu numai a deschide calea unei politice, care voiesce se para-lizeze consecintiele ocupatiunii, de alta parte nu mai incape indoiéla, ca guvernulu turcescu favori-séza in secretu desordinile in Bosni'a. Turcii aveau planulu de a traganá negociarile cu Austri'a si a-i stórce astfeliu totu feliulu de concessiuni, dér' nu si-lu potura ajunge. Representantii Pórtei acusa acuma formalu cabinetulu dela Vien'a, ca ar' fi violatu tractatulu dela Berlinu, din cauza, ca trupele austriace au intratu in Bosni'a, ne mai asteptandu rezultatulu finalu alu negociariloru cu Turci'a, ne avendu prin urmare consimtiementulu Pórtei, apoi din cauza, ca trupele au intratu in-aainte de a se fi schimbatu ratificatiunile pacii. Turcii inse trecu cu vederea, ca cabinetulu de Vien'a a trebuitu se se convinga din portarea loru, ca déca ar' fi fostu se astepte rezultatulu nego-tiariloru cu ei, ocupatiunea austriaca ar' fi trebuitu se fia amanata la calendele grecesci.

Astadi este sciutu, ca desordinile escate in Seraievo (capital'a Bosniei) sunt numai urmarile unei agitatiuni oficiale mascate, care este condusa de cei din Constantinopolu. Autoritatile turcesci organiséza resbelulu oficialu in contra Austriei. Ele atitia pe poporulu turcescu din Bosni'a la re-sistintia in contra austriaciloru, spre a departá inse dela sine responsabilitatea, organele guver-nului turcescu jóca puçina comedia prin aceea, ca lasa a fi depuse, gonite, amenintiate, pentrucá se póta dice apoi, ca guvernulu turcescu a perdu tu tóta autoritatea si influenti'a si nu póte se mai retiena masele fanaticate dela planurile loru de resistintia. Dreptu, ca acést'a e neplacutu pentru Austri'a, care ar' fi doritu se 'si implinéscá mis-siunea bosniaca fara versare de sange. Dér' acuma naturalmente guvernulu austriacu nu va capitulá nicidecumu inaintea basibozuciloru. Se prevede ca tunurile Uchatius voru trebui se introduca paci-ficatiunea Bosniei, care va costá multe jertfe. Ces-tiunea e numai, care va fi in urma pacalitulu. Siguranti'a ca la spatele poporatiunii mohamedane resistente din Bosni'a se afla guvernulu turcescu trebuie se schimbe positiunea Austriei façia cu Pór'ta.“

Principele mostenitoriu in Prag'a.

Principele mostenitoriu R u d o l f u a mersu la Prag'a pentr'unu timpu mai indelungatu, spre a-si fini acolo studiele militare. Entusiasmulu, cu care a fostu primitu in capital'a Boemiei de catra ambele nationalitati ale tierii, dér' mai cu séma de catra cehii opositiunali are o importantia poli-tica departe batatória. Ori-catu de mare ar' si fi amaraciunea poporului boemu, care geme inca sub supremati'a nemtiésca, elu n'a lasatu se tréca nici cea mai mica oca-siune, spre a documentá lealita-

